Ekonom Vladimír Pikora: Jak zachránit ekonomiku v době populistické

- CZ24 News | 22. dubna 2020

ČESKO: Číst denní tisk začíná být životu nebezpečné. Každý den hrozí, že si přečtete tak neuvěřitelnou zprávu, že vás z toho klepne. Karneval bláznivých nápadů.

Třeba tento týden jsem se dočetl, že stát zvažuje, že koupí leteckou společnost, kterou dříve za hubičku prodal, protože ji neuměl řídit. Ten samý stát se najednou domnívá, že se jedná o strategickou společnost, kterou musí zachránit. Jak by ale mohl zachránit společnost, která se mu už kdysi hroutila pod rukama, takže se jí musel zbavit? A jestliže je společnost strategická, tak proč ji někdy prodával? To přece nedává smysl, to je na hlavu postavené!

Jindy se zase dočtete, že byly otevřené hobbymarkety. Proč nebyly tedy otevřeny všechny obchody? Proč nebyly otevřeny třeba i autosalony či knihkupectví? Tam se šíří virus víc? V jiných obchodech je víc infekčních lidí naráz, nebo prostě jen koupit si šroubovák je důležitější než koupit si auto, když automobilový průmysl je u nás nejdůležitější ze všech? To znovu nedává smysl. Jen to selektivně pomáhá některým odvětvím, která smí vydělávat v době, kdy jiná vydělávat nesmí.

TO SE NÁM TO ŽIJE, DOKUD NÁM PŮJČUJÍ

V přímém přenosu sledujeme rozvrat veřejných financí ČR, kterému pod rouškou strachu z koronaviru mnozí tleskají. To, že letos skončí rozpočet s mnohem hlubším deficitem, než se počítalo, bylo jasné a logické. Každý ministr financí by za těchto okolností letos skončil s větším deficitem. Ale to rozhodně není argumentem k tomu, aby stejný deficit jako v roce 2020 byl i v roce 2021. To je jednoduše nezodpovědné. V roce 2021 bude ekonomika už růst, pokud nepřijde nová vlna zákazů a administrativního zavírání továren.

Ministryně financí Alena Schillerová přitom v úterý prohlásila, že **ani v době koronavirové krize nebude ustupovat od plánů na růst důchodů a platů učitelů**. Deficit by tak měl letos stejně jako za rok činit 200 miliard.

Ministryně vůbec nehodlá šetřit. Jako druhou alternativu vidí jen to, že vláda někde vybere na daních dalších 150 mld. Kč, což ve volebním roce nechce. To není nic jiného než populismus. Zcela zbytečný růst státního dluhu. Představa, že dluh může růst do nekonečna, je dnes sice populární, ale naivní. **Navíc tyhle peníze budou směřovat do spotřeby a nikoli do investic.** Dluh se tedy jen zcela neproduktivně projí tak, jako tomu bylo v Itálii a Řecku.

PEČENÉ HOLUBY DO HUBY A PENÍZE Z NEBES

Když už sociálním inženýrům docházejí nápady, kde vzít peníze a nekrást, vzpomenou si na starý text nositele Nobelovy ceny za ekonomii Miltona Friedmana, který přišel s myšlenkou, že když není v ekonomice poptávka, dá se podpořit shazováním peněz třeba z helikoptéry. Lidé peníze posbírají, utratí a roztočí kolečka ekonomiky. To je v očích mnoha lidí řešením stávající krize. Po čase sice vzroste cenová hladina, nicméně na počátku to může ekonomice udělit šťouchanec.

Ve skutečnosti Friedman neobjevil nic nového. Už během Druhé světové války uvažovali Němci o tom, že vyrobí naprosto dokonalé padělky britských liber, které dostanou do britské ekonomiky. Tím vyvolají hyperinflaci a ekonomiku položí. Dokonce i o shození peněz z letadel se uvažovalo.

Němci měli před válkou zkušenost s hyperinflací a věděli, jak umí být krutá. Možná, že právě to nakonec vedlo k tomu, že se lekli, že by ta samá zbraň mohla být použita proti nim, a proto ji nepoužili. Padělky používali k financování tajných služeb a většina z nich s koncem války skončila na dně jezera Toplitz.

Já tady vidím neuvěřitelnou paralelu. **To, co dnes „progresivní ekonomové“ navrhují jako řešení krize, měli Němci připravené jako tu nejzákeřnější zbraň.** A nakonec ji nepoužili, protože stejně jako během Studené války obě strany věděly, že sice mají jaderné zbraně, ale protistrana taky a že jejich použitím prohrají strany obě.

Teoreticky by helikoptérové peníze šlo použít velmi krátkodobě a omezeně. Jenže já se bojím, že politici pochopí, že díky nim si koupí vítězství v příštích volbách. Už teď chce levice rozdat příspěvky na dovolenou jako kdysi zájezdy ROH. Teď se politikům nabízí rozdávat místo koblih lepší dárky. Může to být šrotovné, vánočné, velikonočné atd. To je velmi nebezpečné. Běžný volič nedohlédne, že když se toto bude dělat často a dlouhodobě, musí to skončit vysokou inflací. Zimbabwe by mohla vyprávět.

Likvidační pro naši civilizaci je jak vysoká inflace, tak vysoký státní dluh. Proto odmítám bezbřehé záchranné programy včetně helikoptérových peněz. To není řešení. To je jen populismus. Z krize nevede tisk peněz, ale pot a práce. Ale na to žádný politik voliče neužene. O práci dnes nikdo nechce ani slyšet.

Vladimír Pikora